

IVAN MANE JARNOVIĆ — hrvatski skladatelj, Zbirka radova, MIC i Osorske glazbene večeri, Osor-Zagreb, 1978. i 1980.

Za vrijeme III. osorskih glazbenih večeri 1978. održan je 11. i 12. VIII. Simpozij o hrvatskom skladatelju Ivanu Mani Jarnoviću. U povodu toga Simpozija objavljena je u dvije knjige, od kojih je svaka od gotovo 250 stranica, zbirka radova o Jarnoviću. U prvoj je sabrano najzanimljivije i najrevelantnije što je o njemu u svjetskoj i domaćoj muzikologiji objavljeno u otprilike posljednjih četrdesetak godina, kaže u predgovoru prve knjige Stanislav Tuksar, urednik obju zbirki, dok su u drugoj prikupljeni i paralelno prevedeni na engleski jezik radovi s tog skupa i jedan pridodani rad o adaptaciji opere iz 1796. čiji je koautor i Jarnović.

Cilj prve zbirke bio je probuditi zanimanje i pojačati napore za daljnja istraživanja Jarnovićeve života i djela. Urednik nas izvještava da rezultati nisu izostali. Pokrenute su snage mladih muzikologa i drugih kulturnih radnika a poduzete su i neke akcije šireg društvenog značaja, npr.: u Zagrebu se nalazi prikupljen u obliku mikrofilmova gotovo kompletan Jarnovićev opus razasut po svijetu; jedna postdiplomska radnja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu bavi se Jarnovićevim djelom; ostvaren je skup u Osoru; adaptirana je i postavljena na scenu spomenuta opera i tu je sama druga knjiga s radovima sa skupa i s novim radovima.

Za prvu knjigu su izabrani samo oni radovi koji donose novinu bilo u pogledu Jarnovićeve biografije bilo u valorizaciji djela. Karakteristika je tih napisa da se više bave avanturističkim načinom Jarnovićeve života nego strukturalno-stilskim karakteristikama njegova sviranja i njegovih skladbi; to je tek u novije vrijeme muzikologe više zainteresiralo.

Prvi znatniji prilog prve zbirke je radnja dr. Artura Schneidera *Ivan Mane Jarnović — hrvatski guslač virtuoz i skladatelj 18. stoljeća*. Radnja je izlazila u nastavcima kroz više brojeva *Svete Cecilije* u ratnim godinama i poslije kao zasebna knjiga među izdanjima Hrvatskog glazbenog zavoda 1944. Schneiderova radnja je značajna predradnja i dobar oslonac svim kasnijim istraživačima; dijeli se u pet poglavlja: mladost, u Parizu, po Europi, u Engleskoj i posljednje godine života.

Drugi kraći prilog je rad beogradskog muzikologa Stane Đurić-Klajn *Mozartov suvremenik Ivan Mane Jarnović — nova razjašnjenja u biografiji* objavljen najprije na francuskom jeziku u Beču 1958. Iako je dijelom života suvremenik bečkih klasika, Jarnović je stilom svojih skladbi, osobito svojim violinskim koncertima, pretklasičar, a mjesto Ragusa, u čijim se je vodama na brodu rodio Jarnović, sigurno je, misli autorica, Dubrovnik, a ne neki drugi grad istog ili sličnog imena.

Treći rad je švicarskog muzikologa R. Aloysa Moosera *Violinisti-kompozitori iz Italije u Rusiji u 18. stoljeću, Giovanni-Mane Giornovicchi zvan Jarnovich*; prvi put je objavljen 1950. na francuskom u jednoj talijanskoj reviji. Sam je Jarnović iz najrazličitijih pobuda i razloga mjenjao svoje prezime, zapravo oblik prezimena. Ovaj ga muzikolog smatra Talijanom i kaže za njega da je posljednji od velikih talijanskih violinista-skladatelja koji su imali čast da budu primljeni u službu ruskog dvora. Jarnović je naime više puta bio u Rusiji; tamo je, u Petrogradu, 1804. igrajući biljar i umro.

Chapell White u svom prilogu *Jarnovićeve violinski koncerti*, koji je prvi put objavljen 1972. na engleskom jeziku, analizirajući Jarnovićeve koncerte nalazi, među ostalim, da je on prvi upotrebio romancu u koncertu u čemu će ga kasnije slijediti mnogi, pa i bečka troj-

ka. White je svome članku pridodao i popis Jarnovićevih violinskih koncerata s naznakom stavaka i svih tiskanih izdanja. Iz tog popisa proizlazi da ih je 15, da su neki po više puta tiskani i to na najrazličitijim stranama.

Posljednji prilog iz ove prve zbirke je *Ekscentrični virtuosi — nepismeni Jarnović* od Marca Pincherlea, Francuza; prvi put je objavljen u Parizu 1962. Tu su donesena u originalu neka privatna Jarnovićeve pisma koja ga otkrivaju kao gotovo nepismena čovjeka, među ostalim, ali zato vrsna mačevalca i izazivača na dvoboje.

U drugoj knjizi najprije susrećemo rezultate, za sada još uvijek djelomične — jer je arhivski rad još u toku — u prilogu Stanislava Tuksara *Pitanje Jarnovićeve identiteta*. Prekapajući sve moguće matice i ostalu arhivsku građu te analizirajući njegovo prezime i nadimak Tuksar je tražio što sigurniju potvrdu da je Jarnović zaista naš čovjek iako se je on sam na jednom mjestu službeno predstavio kao Talijan.

Muzikolog Ljiljana Ščedrov u svojem radu *Ivan Mane Jarnović — biobibliografski pregled* donosi kronološkim redom Jarnovićeve bibliografiju i tematski katalog djela koja su se desetljećima prikupljala i očuvala u knjižnici Hrvatskog glazbenog zavoda, a priložila je i *incipite* svih koncerata. I ova radnja je predradnja za očekivana *opera omnia*

Članak Vjere Katalinić *Jarnovićev prilog violinskoj sonati 18. stoljeća* nadovezuje se na Whiteov iz prve zbirke, u kojoj on govori o koncertima, dok se ovdje govori o sonatama; ona zapravo detaljno analizira dvije sačuvane Jarnovićeve sonate, razumije se, violinske, od kojih je jedna posve originalna, a druga je njezina prerada bez većih intervencija i inovacija.

Poznatiji naš violinist Tonko Ninić u svom prilogu *Tehničko-interpretativne specifičnosti Jarnovićeve violinskog sloga* iznosi neka svoja osobna iskustva u pogledu tehničke i stilske problematike izvođenja solodionica u Jarnovićevim violinskim koncertima i kvartetima.

1796. u Londonu je izvedena komična opera *Abroad and at Home* kojoj se kao jedan od autora navodi i Jarnović. Luka Paljetak, pjesnik iz Dubrovnika, u svom prilogu *Kako sam postao Grétryjev, Jarnovićev i Shieldov libretista* opisuje kako se prihvatio posla, nimalo jednostavnog — kako bi se moglo pomisliti, da libreto opere smjesti u naš — u dubrovački ambijent koji je u to vrijeme bio u mnoštvu sličan onom londonskom. U ovom prilogu od tridesetak stranica, uz ostalo, upoznajemo i drugu stranu, naličje života u Dubrovniku; upoznajemo Dubrovnik onakav kakva inače ne susrećemo u našim povijestima i književnim djelima.

Svi prilozi u prvoj knjizi doneseni su u originalnoj verziji i u prijevodu, a u drugoj na hrvatskom jeziku i na engleskom u prijevodu Andriane Hewitt.

I tako su se u razmaku od dvije godine pojavile dvije knjige o jednom našem čovjeku o kojemu se je relativno više znalo vani nego kod nas, ali i sve ovo rečeno nije, dakako, zadnja riječ o njemu kao čovjeku i umjetniku. Očekujemo cjelovitu, jedinstvenu monografiju, očekujemo *opera omnia* te češće i potpunije izvođenje njegovih skladbi od naših solista i ansambala. Svakako, velika hvala za već učinjeno na boljem i potpunijem upoznavanju života i djela Ivana Mane Jarnovića ide izdavačima knjige Muzičkom informativnom centru koncertne direkcije u Zagrebu i Osorskim glazbenim večerima, odnosno uredniku obju zbirki, prevoditelju više priloga i autoru dvaju predgovora i jednog priloga u zbirkama mr. Stanislavu Tuksaru, a i Srećku Lipovčanu te izdavačkom servisu Sveučilišne naklade Liber iz Zagreba.

Petar Zdravko BLAJIC